

UCHWAŁA Nr XXXV/247/12
RADY MIEJSKIEJ W BARANOWIE SANDOMIERSKIM
z dnia 11 grudnia 2012 roku

w sprawie zatwierdzenia zmian w Planie Odnowy Miejscowości Knapy na lata 2008-2015.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U z 2001 roku Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz § 10 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczególnych warunków i trybu przeznaczania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2008 roku Nr 38, poz. 220) uchwała się, co następuje:

§ 1. Załącznik do uchwały nr XXIX/252/09 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 30 marca 2009 roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Knapy na lata 2008-2015, otrzymuje nowe brzmienie, zatwierdzone uchwałą Zebrania Wiejskiego Sołectwa Knapy z dnia 6 grudnia 2012 roku, według treści jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Baranów Sandomierski.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

inż. Kazimierz IDZIK

Załącznik
do uchwały nr XXXV/247/12
Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim
z dnia 11 grudnia 2012 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI **KNAPY** NA LATA 2008-2015

Gmina Baranów Sandomierski

Opracował zespół:
Arleta Siwek
Stanisław Baska
Szkolenia i Treningi BAS Stanisław Baska

Współpraca:
Krzysztof Pitra
Urząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski

Knapy, lipiec 2008r.

Spis treści

1.	WSTĘP	3
1.1	Cel opracowania	3
1.2	Przedmiot opracowania.....	3
2.	CHARAKTERYSTYKA I INWENTARYZACJA ZASOBÓW WSI	4
2.1.	Położenie sołectwa na tle innych miejscowości gminy.....	4
2.2.	Historia miejscowości	5
2.3.	Zasoby naturalne i walory przyrodniczo – krajobrazowe	6
2.4.	Klimat	6
2.5.	Ludność.....	7
2.6.	Struktura bezrobocia	9
2.7.	Zlokalizowane instytucje publiczne	10
2.8.	Oświata	10
2.9.	Opieka zdrowotna	11
2.10.	Organizacje typu stowarzyszenia, OSP, LZS	11
2.11.	Pomoc społeczna	12
2.12.	Lokalna infrastruktura techniczna	12
2.13.	Zasoby lokalne - dziedzictwo kulturowe i społeczne.....	14
2.14.	Firmy zlokalizowane na terenie sołectwa.....	17
2.15.	Rolnictwo	17
2.16.	Lokalnie występujące problemy rozwojowe	18
2.17.	Podejmowane inicjatywy mieszkańców za ostatnie 5 lat	19
2.18.	Inwestycje/Koniunktura budowlana	19
3.	ANALIZA SWOT	20
4.	WIZJA	23
5.	ANALIZA ZASOBÓW WSI	24
6.	PRIORYTETY ROZWOJU I KIERUNKI DZIAŁAŃ	25
7.	RANKING I HARMONOGRAM DZIAŁAŃ.....	28
7.1.	Ranking działań.....	28
7.2.	Harmonogram realizacji działań	29
8.	DZIAŁANIA WYBRANE DO DOFINANSOWANIA W RAMACH PROW	30
8.1.	Budowa chodników i instalacja oświetlenia ulicznego	30
8.2.	Modernizacja i budowa obiektów sportowych	31
9.	WDROŻENIE PLANU DO REALIZACJI	34
10.	GLOSARIUM	35
11.	ŹRÓDŁA INFORMACJI O PROGRAMACH POMOCOWYCH	36

1. WSTĘP

1.1 Cel opracowania

Celem niniejszego opracowania jest sformułowanie Planu Odnowy Miejscowości Knapy na lata 2008 -2015. Plan będzie dokumentem stanowiącym podstawy decyzji podejmowanych przez organy sołectwa i władze gminy Baranów Sandomierski, dotyczącym przedsięwzięć rozwojowych w Knapach.

Plan jest także dokumentem niezbędnym przy działaniach, które będą wspierane przez środki pomocowe z Unii Europejskiej, zwłaszcza z „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”, w zakresie działania „Odnowa i rozwój wsi”. Plan ten ma służyć rozwojowi infrastruktury społecznej i technicznej wsi Knapy.

Mieszkańcy sołectwa Knapy są dumni ze swojej miejscowości. Chcą żyć w atrakcyjnej, ładnej i przyjaznej wsi. Poprawiając warunki swojego zamieszkania i rozwijając swoją wieś, nie chcą stracić nic z jej kameralności i uroku, a przy okazji zintegrować się - wspólnie działając.

Plan Odnowy Miejscowości powstał w celu pobudzenia mieszkańców do wspólnego działania na rzecz sołectwa Knapy. Dokument ten powstał przy znacznym udziale mieszkańców. Określa on najważniejsze działania, które sami zainteresowani uznali za istotne dla swojej miejscowości, działania, które pomogą im rozwiązać problemy, pokonać bariery i osiągnąć stawiane przez nich cele. Proponowane przedsięwzięcia mieszkańcy uznali za realne, możliwe do zrealizowania, przy założeniu także ich własnej aktywności oraz przy zaangażowaniu władz samorządowych Gminy Baranów Sandomierski. Plan Odnowy Miejscowości powstał w wyniku dyskusji na zebraniach wiejskich, po konsultacji Rady Sołectkiej z mieszkańcami i uświadomił mieszkańcom ich ważną rolę w tworzeniu pomysłów na własny rozwój i poprawę warunków życia. Plan Odnowy Sołectwa Knapy dotyczy kilku najbliższych lat. W okresie tym podejmowane będą określone - z uwagi na zaplanowane cele i priorytety rozwojowe - działania inwestycyjne. Podjęcie się realizacji danego zadania poprzedzone zostanie przygotowaniem niezbędnych opisów i uzasadnień realizacji zadania, opracowaniem zakresu rzeczowego, określeniem kosztów i terminów realizacji. Tak przygotowane i określone zadania będą przyjmowane przez zebrania wiejskie i będą stanowić kolejne załączniki do planu.

1.2 Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest:

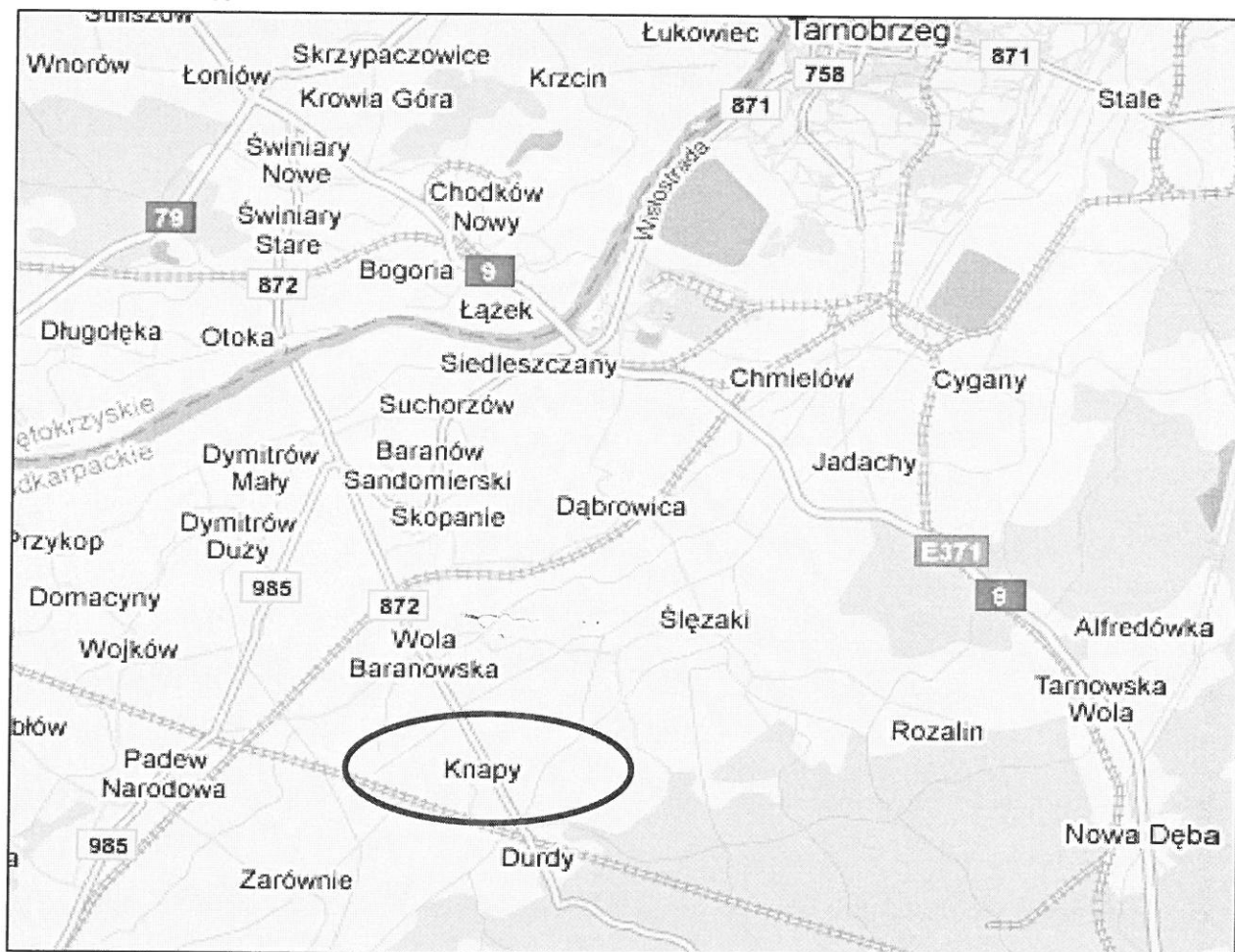
- Charakterystyka wsi
- Opis planowanych przedsięwzięć
- Kosztorys planowanych przedsięwzięć
- Harmonogram planowanych przedsięwzięć

2. CHARAKTERYSTYKA I INWENTARYZACJA ZASOBÓW WSI

2.1. Położenie sołectwa na tle innych miejscowości gminy

Miejscowość Knapy położona jest w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie tarnobrzesckim, w Gminie Baranów Sandomierski. Wyznaczają ją współrzędne geograficzne: 50° 26' N i 21° 34' E.

Mapka sytuacyjna

Wieś leży przy drodze wojewódzkiej nr 872 Łoniów - Baranów Sandomierski - Majdan Królewski i drodze gminnej nr 100053 relacji Knapy-Ślężaki granicząc:

- od północy z sołectwem Wola Baranowska
- od północnego - wschodu z sołectwem Ślężaki
- od wschodu z sołectwem Marki
- od południa z sołectwem Durdy
- od południowego - zachodu z sołectwem Zarównie
- od zachodu z sołectwem Padew Narodowa

Administracyjnie Knapy są jednym z 14 sołectw gminy Baranów Sandomierski. Obszar wsi wynosi 736ha.

Na granicy sołectwa Knapy - Wola Baranowska przebiega Linia Hutnicza Szerokotorowa, łącząca Ukrainę z Katowicami. Jej stacja przeładunkowa znajduje się w Knapach i wykorzystywana jest przez przedsiębiorców z Tarnobrzesckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK WISŁOSAN. Ruch towarowy na stacji kształtuje się

na poziomie 4 tyś. ton miesięcznie. W ostatnich latach pojawiła się możliwość powrotu do koncepcji utworzenia terminala załadunku owoców i warzyw z sandomierskiego zagłębia sadowniczo - warzywnego i okolic Grójca.

Wzdłuż południowej granicy sołectwa biegnie linia kolejowa, którą kursują pociągi relacji Tarnobrzeg – Knapy - Dębica.

Pod względem fizyczno-geograficznym wg J. Kondrackiego obszar wsi położony jest w mezoregionie Równiny Tarnobrzesckiej, wchodzącej w skład Kotliny Sandomierskiej, będącej największym makroregionem północnego Podkarpacia.

2.2. Historia miejscowości

W samych Knapach nie zachowały się do dnia dzisiejszego żadne zabytki, tym bardziej zdumiewa ciekawa przeszłość wsi. Miejscowość leży wśród nadwiślańskich równin, zarośniętych sosnowymi lasami. Na obszarze wsi zlokalizowane są przysiółki: Smykle, Hynowskie, Tyńce, Urszulin.

W końcu minionego stulecia Knapy liczyły wraz ze „Smyklem i folwarkiem Urszulinem” 457 mieszkańców. O ile można sądzić z samej nazwy, osada już od wieków była główną siedzibą okolicznych tkaczy, których nazywano w tych stronach właśnie „knapami”.

Grunty tu były zawsze podmokłe i zagrożone licznymi wylewami Wisły, stąd też tereny uprawne przeznaczono prawie wyłącznie pod łąki.

W końcu XIX wieku Knapy stanowiły własność rodziny Dolańskich, która dysponowała w granicach wsi „89m ziemi ornej, 249m łąk, 72m pastwisk i 331m lasu”. Pierwsze wzmianki o edukacji w Knapach pojawiły się w 1880r. i mówiły o funkcjonującej tam szkole zimowej.

W 1909r. rozpoczęła działalność jednoklasowa szkoła, która funkcjonowała w pomieszczeniu wynajętym od Szymona Lisa. Zajęcia prowadził August Wiszniewski, który był pierwszym mianowanym nauczycielem w placówce. W latach 1914-1915 szkoła zawiesiła działalność ze względu na wybuch I wojny światowej. Od 3 października 1915r. nauczycielem był Stanisław Warchoła. W latach 1922-1936, już do cztero-oddziałowej szkoły powrócił August Wiszniewski. Od 1945r. szkoła funkcjonowała w systemie pięcioklasowym i posiadała dwóch nauczycieli. W 1947r. Leon Winiarz przeprowadził remont obiektu. Od 1958 r. szkoła miała sześć klas, a od 1959r. siedem. 20 lutego 1961r. kierownikiem placówki został Michał Duszkiewicz. W 1967r. szkoła powiększyła się o cztery sale lekcyjne i kancelarię. W 1993r. powołano Wiejski Społeczny Komitet Rozbudowy i Modernizacji Szkoły. Z jego inicjatywy 21 listopada 1995r. uczniowie rozpoczęli naukę w piętrowym budynku.

We wsi działa założony w 1987r. klub sportowy "Kolejarz Knapy". Występuje on w klasie B.

Na terenie sołectwa zlokalizowane są licznie kapliczki przedstawiające święte postacie. Część z nich znajduje się na posesjach prywatnych, natomiast pozostałe stoją w miejscach ogólnodostępnych.

Od 1950r. we wsi działa również Ochotnicza Straż Pożarna.

W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa tarnobrzesckiego.

Ważne osoby:

Rodzina Dolańskich – właściciele wsi

August Wiszniewski – pierwszy mianowany nauczyciel w szkole w Knapach

Michał Duszkiewicz – kierownik szkoły w Knapach

Franciszek Stec – sołtys wsi sprawujący urząd przez 21 lat

2.3. Zasoby naturalne i walory przyrodniczo – krajobrazowe

Knapy leżą w północno-zachodniej części Kotliny Sandomierskiej w obrębie mezoregionu - Równiny Tarnobrzesckiej. Równinę Tarnobrzescką budują piaski rzeczne, rzeczno-lodowcowe i eoliczne, na których rozwinęły się wydmy. Typowymi dla krajobrazu tej równiny są szerokie płaskie doliny rzek, pokryte połaciami starorzeczy, mokradł i łąk - stanowiące pozostałości istniejących tu niegdyś bagien i błot. Pod względem rzeźby terenu obszar wsi jest płaskorówninny.

Na terenie gminy Baranów Sandomierski były prowadzone prace geologiczno-dokumentacyjne za kruszywem naturalnym dla potrzeb budowy linii kolejowej LHS. Wyniki tych badań przedstawiono w „Uproszczonej inwentaryzacji złóż mas ziemnych do budowy nasypów linii kolejowej Hrubieszów – Huta Katowice – odcinek Wisła – San, km 74 – 86 gmina Baranów Sandomierski i Padew Narodowa”. W wyniku tych prac wytypowano na terenie gminy Baranów Sandomierski trzy obszary do eksploatacji kruszywa na skalę przemysłową tj.: Knapy, Durdy i Marki (Karolówka). Złóża te zostały częściowo wyeksploatowane, a po zakończeniu budowy linii kolejowej eksploatacja zaniechana. Tereny te w znacznej części zostały zrekultywowane.

Wokół wsi znajdują się łąki i lasy sosnowe. Występuje tutaj bór mieszany świeży i las mieszany świeży. Dość często spotykane są antropogeniczne zbiorowiska sztucznych lasów sosnowych, reprezentowane zazwyczaj przez jednowiekowe, lite, najczęściej starsze drzewostany. Dominującej w drzewostanie sośnie towarzyszy sztucznie wprowadzany lub podsiewający się dąb szypułkowy, rzadziej grab i lipa drobnolistna. Warstwa krzewów składa się z nielicznych, lecz rosnących w dużym zwarcu gatunków: kruszyny, jarzębiny, rzadziej leszczyny.

Tereny otwarte na obszarze Knap to miejsca bytowania polnego ekotypu sarny, zająca czy coraz rzadszej łasicy łaski. Brzegi lasów, suche poręby i obficie porośnięte roślinnością łąki zamieszkuje jeź wschodni. Zadrzewienia i kępy krzewów na podmokłym gruncie zajmuje ryjówka mała i aksamitna, zaś suche i ciepłe biotopy wybiera inny owadożerny ssak - zębiełek białawy i karliczek. Na terenach użytkowych rolniczo pospolitym gryzoniem jest chomik. Lasy to miejsce schronienia sarny, lisa i kuny leśnej.

Przez sołectwo przepływają rzeki: Trześniówka i Babulówka, tworzące zewnętrzne granice wsi. W południowo-wschodniej części Knap płynie potok "Łuczek" (nazywany kiedyś *Gliczarowskim*).

2.4. Klimat

Obszar wsi Knapy wg. klasyfikacji Gumińskiego na dzielnice rolniczo-klimatyczne leży w obrębie dzielnicy sandomiersko-rzeszowskiej oraz dzielnicy tarnowskiej.

Elementy klimatyczne:

- Usłonecznienie - największe na obszarze wsi ma miejsce w okresie od kwietnia do września. Średnie roczne usłonecznienie wynosi około 4,5 godziny. Ilość dni pochmurnych w ciągu roku wynosi średnio 133, natomiast dni pogodnych około 40.
- Temperatura powietrza - najcieplejszym miesiącem jest lipiec, najchłodniejszym - styczeń. Średnia roczna amplituda waha się w granicach 22°C.
- Opady atmosferyczne - średnie roczne sumy opadów wynoszą 515 mm. Miesięczne maksimum przyda w lipcu, minimum w styczniu.

- Wiatry - są jednym z najbardziej zmiennych elementów klimatu. W związku z ogólną cyrkulacją atmosferyczną przeważającymi wiatrami na omawianym terenie są wiatry zachodnie, które stanowią 17,5% ogólnej ilości wiatrów i południowo - zachodnie - 12,7%. Najrzadziej występują wiatry południowe - 8,1%. Na ciszę przypada 11,4% ogólnej liczby -dni.
- Wilgotność powietrza - Średnia roczna wilgotność wynosi 78 %.
- Mgły - występują najczęściej jesienią i zimą. Latem występują sporadycznie. Średnia roczna liczba dni z mgłą waha się w granicach 78.
- Okres wegetacyjny roślin - (ilość dni z temperaturą większą niż +5°C) dla obszaru wsi rozpoczyna się około 5 kwietnia, a kończy około 11 listopada. Czas trwania okresu wynosi 209 - 220 dni.

2.5. Ludność

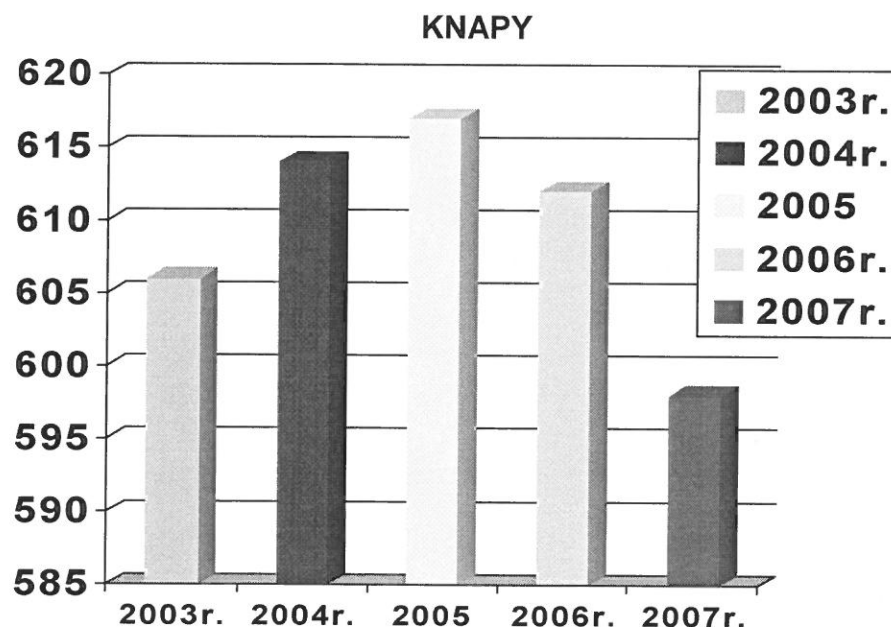
W latach 2003-2005 w Knapach można było zaobserwować dodatni przyrost ludności. W kolejnych dwóch latach nieznacznie spadała liczba mieszkańców sołectwa. Poniższa tabela i Wykres 1 prezentują liczbę mieszkańców Knap w latach 2003-2007.

Tabela 1 Liczba ludności

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Liczba mieszkańców	606	614	617	612	598

Miejscowość Knapy, pod względem liczby mieszkańców oscyluje wokół 600 osób, przy średniej dla województwa podkarpackiego wynoszącej ok. 580 osób. Jest to więc miejscowość średniej wielkości.

Wykres 1 Liczba ludności

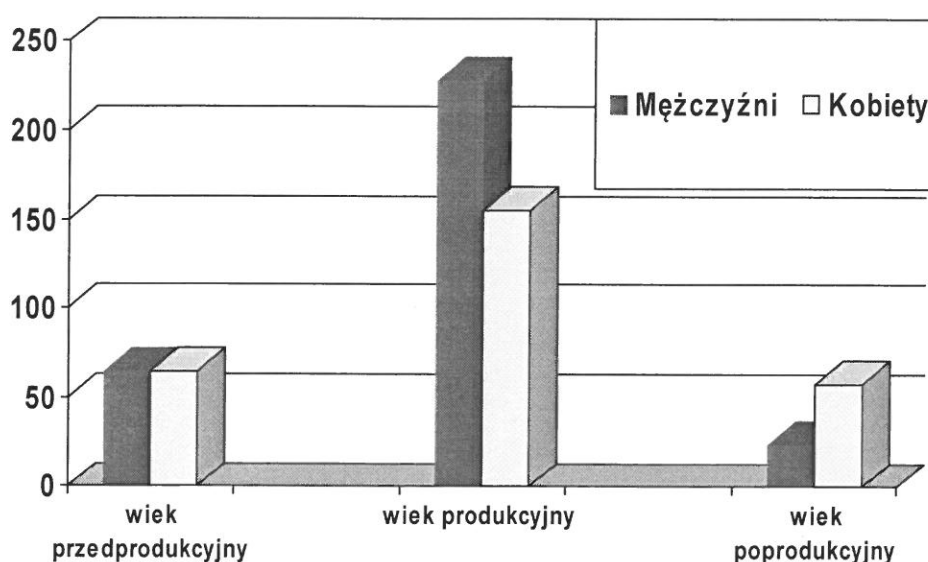
W pierwszej połowie 2008r. Knapy zamieszkiwały 594 osoby, w tym 316 mężczyzn i 278 kobiet, przy czym osoby w wieku produkcyjnym stanowiły nieco ponad 64% ogólnej liczby mieszkańców. W tabeli i wykresie poniżej zaprezentowano zestawienie mieszkańców sołectwa wg. płci i ekonomicznych grup wiekowych.

Tabela 2 Mieszkańcy wg. płci i ekonomicznych grup wiekowych

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	594	316	278
W wieku: przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 0-17 lat)	129	64	65
produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59)	383	228	155
poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej)	82	24	58

Wykres 2 Mieszkańcy wg. płci i ekonomicznych grup wiekowych

W wieku produkcyjnym w pierwszej połowie 2008r. zaobserwowano większą liczbę mężczyzn niż kobiet, natomiast w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym dominują kobiety.

Ruch naturalny na terenie sołectwa w latach 2006 – 2007 kształtował się następująco:

Tabela 3 Ruch naturalny

Rok	2006	2007
Urodzenia	2	5
Zgony	5	6
Przyrost naturalny	- 3	- 1

W latach 2006 - 2007r. na terenie sołectwa można zaobserwować ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego. Sytuacja ta ma miejsce, mimo, że w okresie prokreacyjny wchodzi osoby urodzone w okresie wyżu demograficznego. Taki, a nie inny przyrost naturalny, ma wpływ na funkcjonowanie niektórych placówek istniejących na terenie wsi, jak chociażby szkoły, ponieważ wysokość subwencji zależy od liczby uczniów w klasie.

2.6. Struktura bezrobocia

W latach 2003-2005 zaobserwowano zróżnicowany poziom bezrobocia na terenie sołectwa. W 2003r. bez pracy pozostawało aż 55 os., następnie w roku 2004 liczba bezrobotnych znacznie spadła do 45 osób aby w 2005r. osiągnąć poziom 51 bezrobotnych. W prezentowanym okresie, do końca 2005r. nastąpił ogólny spadek liczby bezrobotnych o 7,2% w porównaniu do danych z roku 2003. Powyższe wskaźniki z jednej strony wynikają z rosnącej aktywności zawodowej mieszkańców wsi Knapy, a z drugiej ze zwiększonych możliwości zarobkowania za granicą, jakie pojawiły się po wejściu Polski do UE. Poniższe tabele przedstawiają liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2003-2005 wg. wykształcenia, wieku oraz czasu pozostawania bez pracy.

Tabela 4 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg. wykształcenia w latach 2003-2005

Sołectwo	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg. wykształcenia									
	Wyższe		polic.i śred. zaw		śred. ogólnoksz		zasad.zawod.		pozostałe	
	o	k	o	k	o	k	o	k	o	k
Knapy	stan na 31.12.2003 rok - ogółem 55, w tym 22 kobiety									
	1	1	8	6	0	0	26	10	20	5
	stan na 31.12.2004 rok - ogółem 45, w tym 21 kobiet									
	1	1	4	4	0	0	27	11	13	5
Knapy	stan na 31.12.2005 rok - ogółem 51, w tym 19 kobiet									
	1	1	5	5	2	0	27	9	16	4

Tabela 5 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wieku w latach 2003-2005

Sołectwo	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wieku w latach													
	od 15 do 17		od 18 do 24		od 25 do 34		od 35 do 44		od 45 do 54		od 55 do 59		60 i więcej	
	o	k	o	k	o	k	o	k	o	k	o	k	o	k
Knapy	stan na 31.12.2003 rok													
	0	0	19	9	13	6	11	3	11	4	1	0	0	0
	stan na 31.12.2004 rok													
	0	0	10	6	14	8	7	2	12	5	2	0	0	0
Knapy	stan na 31.12.2005 rok													
	0	0	10	5	15	6	8	2	14	6	4	0	0	0

Tabela 6 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2003-2005 wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach

Sołectwo	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach											
	do 1m-ca		od 1 do 3		od 3 do 6		od 6 do 12		od 12 do 24		powyż. 24	
	o	k	o	k	o	k	o	k	o	k	o	k
Knapy	stan na 31.12.2003 rok											
	4	1	6	0	9	6	6	3	9	4	21	8
	stan na 31.12.2004 rok											
	9	1	2	2	6	1	3	3	10	6	15	8
Knapy	stan na 31.12.2005 rok											
	4	0	12	1	5	1	5	1	4	4	21	12

o- ogółem
k- kobiety

Największą grupą bezrobotnych są osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, osoby w wieku od 25-34 lat oraz osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy. Analiza powyższych danych wskazuje na konieczność aktywizacji zawodowej

i społecznej osób długotrwale bezrobotnych oraz młodzieży celem stałego podnoszenia kwalifikacji i kontynuowania nauki. Działania te mogą się bowiem znacznie przyczynić do spadku bezrobocia w opisanych powyżej grupach.

2.7. Zlokalizowane instytucje publiczne

Na terenie sołectwa zlokalizowane są następujące instytucje świadczące usługi dla ludności, pełniące funkcje edukacyjne i społeczne oraz będące ośrodkiem życia religijnego.

Tabela 7 Instytucje publiczne

Wyszczególnienie	Charakterystyka
Szkoły	1 Szkoła Podstawowa w Knapach Szkoła dąży do wszechstronnego rozwoju ucznia poprzez kółka zainteresowań i inne zajęcia pozalekcyjne, konkursy: recytatorskie, plastyczne, sportowe, naukę języków obcych, wycieczki edukacyjne i krajoznawczo-turystyczne, korzystanie ze współczesnej techniki: komputerów, ksero, Internetu. Szkoła jest przyjazna dla ucznia, rodzica i nauczyciela. Kulturuje ona pozytywne postawy i uwrażliwia na potrzeby drugiego człowieka. Motto szkoły: <i>Uczymy się od dziś jak mądry jest liść, jak mądre są pszczoły i ziola.</i> Szkoła posiada trawiaste boisko przyszkolne.
Przedszkola	Brak.
Domy kultury	Na terenie wsi funkcjonuje Dom Ludowy przylegający do remizy strażackiej, stanowiący ośrodek życia kulturalnego wsi.
OSP - remizy	Rok założenia - 1950 Liczba osób w jednostce - 38 Na terenie wsi zlokalizowana jest remiza strażacka.
Parafia	Wieś należy do Parafii Wola Baranowska.
Obiekty świetlicowe	Brak
Boiska sportowe i inne obiekty sportowe	Trawiasty stadion do piłki nożnej, z którego korzysta Ludowy Zespół Sportowy „Kolejarz”. Na boisku rozgrywają się lokalne zawody sportowe.
Infrastruktura rekreacyjna/turystyczna	Rzeka Trześniówka i Babulówka. Potok nazywany niegdyś „Gliczarowski” a obecnie Łuczek.

2.8. Oświata

Historia krzewienia oświaty sięga w Knapach roku 1880, kiedy to założono w tej miejscowości tzw. szkołę zimową. Obecnie w miejscowości zlokalizowana jest 1 szkoła podstawowa, w której zatrudnionych jest 9 nauczycieli i 2 pracowników obsługi szkoły. Placówka prowadzi liczne koła zainteresowań i inne zajęcia pozaszkolne takie jak:

- koło matematyczne (kl. IV –VI)
- koło przyrodnicze (kl. IV – VI)
- koło informatyczne (kl. I –III)
- koło języka angielskiego (kl. I –III)
- koło religijne (kl. II –III)
- zajęcia z gimnastyki korekcyjnej
- „oaza”

Poniższe tabele przedstawiają liczbę dzieci uczęszczających na zajęcia prowadzone w tej instytucji w latach 2003 - 2008.

Tabela 8 Porównanie liczby dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej w Knapach w latach 2003-2008

Rok szkolny	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
Szkoła podstawowa	45	44	43	43	43

Tabela 9 Liczba uczniów w poszczególnych klasach, w roku szkolnym 2007-2008

Klasa	Liczba uczniów w poszczególnych klasach						Ogółem
	I	II	III	IV	V	VI	
Szkoła podstawowa	4	7	6	4	5	8	34

Szkoła posiada dostęp do gminnego portalu edukacyjnego tzw. e-dziennika, który stanowi nowoczesną formę kontaktu szkoła – rodzic i umożliwia śledzenie postępów w nauce dzieci i młodzieży przez Internet.

Rokrocznie w miesiącu czerwcu organizowany jest festyn rodzinny na rzecz szkoły.

2.9. Opieka zdrowotna

Zabezpieczeniem potrzeb Miasta i Gminy Baranów Sandomierski w zakresie ochrony zdrowia zajmuje się **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Spółka Partnerska Lekarzy**. Placówka wyposażona jest w podstawowy sprzęt medyczny w stopniu zadowalającym.

Zabezpieczenie potrzeb ludności przez PRKCh w Rzeszowie jest niepełne, zwłaszcza w odniesieniu do higieny szkolnej i lekarzy stomatologów.

2.10. Organizacje typu stowarzyszenia, OSP, LZS

Na terenie wsi Knapy można zaobserwować niewielką aktywność społeczną w zakresie funkcjonowania organizacji pozarządowych. W dużej mierze sytuacja ta wynika ze słabego stanu infrastruktury społecznej na terenie sołectwa oraz braku niezbędnego wyposażenia, co hamuje aktywność społeczną mieszkańców wsi. Koniecznym staje się więc stworzenie warunków lokalowych i sprzętowych umożliwiających aktywizację i lepszą integrację lokalnej społeczności w zakresie podejmowania inicjatyw społecznych aktywizujących i integrujących lokalne środowisko.

Tabela 10 Organizacje, kluby społeczne

Nazwa organizacji	Liczba członków	Działania podejmowane w ciągu ostatnich 3 lat
1.OSP w Knapach - rok założenia 1950	Liczba osób w jednostce - 38	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom i innym klęskom żywiołowym, a także współdziałanie w tym zakresie z innymi instytucjami i stowarzyszeniami. Rozwijanie wśród członków OSP kultury fizycznej i sportu, uczestnictwo w zawodach oraz prowadzenie działalności kulturalno-rozrywkowej. Uczestniczenie w imprezach okolicznościowych i reprezentowanie OSP w organach samorządowych. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów przeciwpożarowych oraz statutu OSP.

2.Koło Gospodyń Wiejskich przy Domu Ludowym	-	Organizacja dożynek gminnych.
3.Koło Emerytów i Rencistów	-	Działalność na rzecz ubogich mieszkańców wsi (zbiórka darów, żywności i rozprowadzanie ich wśród osób potrzebujących). Koło zajmuje się również organizacją imprez towarzyskich (sylwester, wigilia itp.)
4.Ludowy Zespół Sportowy „Kolejarz”	-	Aktywna działalność na rzecz krzewienia sportu wśród mieszkańców wsi, a w szczególności wśród dzieci i młodzieży. Członkowie LZS „Kolejarz” uczestniczą w zawodach i zajmują się organizują imprez sportowych.

2.11. Pomoc społeczna

Zabezpieczeniem potrzeb społecznych mieszkańców sołectwa zajmuje się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim, który jest jednostką organizacyjną gminy realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej. Współpracuje on przy realizacji tych zadań z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna umożliwia osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W Ośrodku Pomocy Społecznej można uzyskać pomoc finansową, materialną (żywność, środki czystości, odzież itp.) oraz pomoc w ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej tj. pośrednictwa w załatwianiu spraw urzędowych osób niezdolnych do czynienia tego we własnym zakresie, poradnictwa, powództwa o roszczenia alimentacyjne, kierowania wniosków o ustalenie niezdolności do pracy i stopnia niepełnosprawności, kompletowania dokumentacji o umieszczenie w Domu Pomocy.

2.12. Lokalna infrastruktura techniczna

Miejscowość posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną i komunalną. Zasoby w zakresie infrastruktury, jakimi dysponuje sołectwo przedstawia tabela 11.

Tabela 11 Zasoby infrastrukturalne

Lp.	Rodzaj infrastruktury	Dane techniczne (długość, dostępność, standard)	Ilu mieszkańców korzysta
1	Kanalizacja sanitarna	7,2 km długości	292
2	Sieć wodociągowa	-	594
3	Gazociąg	9,611 km	81
4	Droga wojewódzka nr 872	2,1	-
5	Drogi gminne: - droga nr 100053 relacji Knapy-Ślężaki	3,2	-
6	Linia telefoniczna	TP SA	-
7	Oczyszczalnia ścieków	Mechaniczno - biologiczna, kontenerowa oczyszczalnia ścieków o wydajności 41,6m ³ na dobę i średniej mocy przerobowej 32m ³ /dobę	292

Sołectwo jest w całości zgazyfikowane (mieszkańcy posiadają sieć gazową średniego ciśnienia, łącznie z przyłączami do budynków) i telefonizowane.

Przesyłem i rozdziałem energii elektrycznej zajmuje się Zakład Energetyczny Rzeszów, zaś eksploatację urządzeń elektrycznych oraz obsługę odbiorów z terenu powiatu tarnobrzesckiego prowadzi Rejon Energetyczny w Tarnobrzegu. Sieć elektroenergetyczna w niektórych częściach miejscowości Knapy wymaga modernizacji.

Mieszkańcy sołectwa oraz instytucje z tego terenu korzystają z indywidualnych kotłowni lokalnych lub ogrzewają mieszkania piecami. Głównymi paliwami stosowanymi są gaz, węgiel i drewno. Zakłada się:

- utrzymanie rozproszonego systemu ogrzewania,
- sukcesywne zastępowanie paliw stałych innym rodzajem paliwa, z wyłączeniem drewna.

Docelowo do celów grzewczych przewiduje się maksymalne wykorzystanie gazu.

Mieszkańcy wsi korzystają z sieci wodociągowej. Wodociągi na terenie Gminy obsługiwane są przez Gminny Zakład Użyteczności Publicznej.

Sołectwo jest prawie w całości skanalizowane. Jedynie na obszarze przysiółka Smykle nie ma kanalizacji. Z uwagi na wysokie koszty wykonania inwestycji kanalizacyjnej, związane z przebiegającą linią kolejową, na terenie przysiółka Smykle planuje się budowę oczyszczalni przydomowych. Do sieci kanalizacyjnej przyłączone są 73 gospodarstwa domowe. Łącznie 292 mieszkańców korzysta z systemu kanalizacyjnego, co stanowi 48,2% ogólnej liczby mieszkańców. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 7,2km.

Mieszkańcy terenów wiejskich, gdzie brak jest sieci kanalizacyjnej, gromadzą ścieki w przydomowych szambach. Szczelność szamb nie zawsze jest dostateczna i ścieki często wypływają do otoczenia i wody gruntowej. Następuje też dopływ wody gruntowej do szamb, szczególnie przy wysokich poziomach wód. Mieszanie się wody gruntowej ze ściekami, wpływa ujemnie na stan sanitarny środowiska. Jeszcze gorsza sytuacja jest tam, gdzie nie ma szamb, a ścieki wylewają się bezpośrednio do gruntu.

Wywozem ścieków sanitarnych gromadzonych w szambach zajmują się Zakłady Gospodarki Komunalnej oraz działające na terenie powiatu firmy specjalistyczne m.in. „SanTa-EKO” s.j.

Na terenie sołectwa zlokalizowana jest mechaniczno-biologiczna, kontenerowa oczyszczalnia ścieków. Maksymalna wydajność oczyszczalni wynosi 41,6m³ na dobę, natomiast średnia moc przerobowa wynosi 32m³ na dobę. Oczyszczalnia nie jest w pełni eksploatowana, obecnie korzysta z niej 292 mieszkańców.

W Knapach całość obszaru pokryta jest zasięgiem ze strony operatora telefonii stacjonarnej, a na niewielkim obszarze istnieje możliwość wyboru operatora.

Tabela 12 Zasięg operatorów Internetu szerokopasmowego w Knapach

Lp.	Miejscowość	TPSA	FLASHNET	SIS
1	Knapy	pełny	Zasięg obejmujący niewielką część miejscowości	Zasięg obejmujący niewielką część miejscowości

Dostęp do Internetu w jednostkach podległych gminie, zlokalizowanych na terenie wsi Knapy jest zdecydowanie niewystarczający. Zła sytuacja występuje w szkole podstawowej w Knapach, gdzie znajduje się łącze 128 kbp.

W zakresie informatyzacji brakuje łącza szerokopasmowego w większości jednostek zlokalizowanych na terenie wsi Knapy i podległych gminie Baranów Sandomierski tj.:

- Szkoła podstawowa w Knapach,
- Sołtys wsi Knapy,
- OSP Knapy,
- Koło Gospodyń Wiejskich,
- Klub Sportowy w Knapach.

Na terenie całej gminy Baranów Sandomierski planuje się w przyszłości stworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu (PIAP – Public Internet Access Point). Ze względu na przeznaczenie PIAP zdecydowano się na budowę telecentrów, czyli stanowisk komputerowych w pomieszczeniach, otoczonych nadzorem przez cały czas korzystania. Komputery w telecentrum mogą być wyposażone w drukarki, faksy, skanery, mikrofony, słuchawki, czytniki CD-ROM, DVD itp. Osoba obsługująca telecentrum będzie służyć fachową pomocą korzystającym z niego mieszkańcom. Telecentra są przystosowane do dłuższego korzystania przez jedną osobę w różnych celach (nadają się więc do korzystania z kursów multimedialnych, wyszukiwania informacji w Internecie, korzystania z poczty elektronicznej). Docelowo przewiduje się uruchomienie na terenie gminy kilkunastu telecentrów, zlokalizowanych w każdym sołectwie (Dąbrowice, Durdy, Dymitrów Duży, Dymitrów Mały, Knapy, Siedleszczany, Skopanie, Skopanie - Osiedle, Suchorzów, Ślęzaki, Kaczaki, Wola Baranowska, Marki). Służyć będą one jako:

- miejsce przeznaczone do korzystania z Internetu dla osób nie posiadających komputera lub Internetu w domu.
- miejsce przeznaczone do nauki korzystania z komputera i Internetu, w tym nowoczesnych technologii tj. komunikatorów VOIP, telewizji cyfrowej.

Duże nadzieje sołectwo Knapy i Gmina Baranów Sandomierski pokłada w gospodarczym wykorzystaniu atutu, jakim jest przebiegająca przez jej terytorium linia hutnicza szerokotorowa LHS ze stacją przeładunkową w Knapach. W przyszłości może się ona w znaczny sposób przyczynić do rozwoju bazy handlowo-usługowej.

Zdefiniowano następujące problemy mieszkańców wsi w zakresie infrastruktury:

- niedostosowany do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnej budynek Domu Ludowego,
- brak publicznego dostępu do Internetu,
- brak chodników przy drodze wojewódzkiej i drogach gminnych,
- w części sołectwa nie ma oświetlenia ulic,
- zły stan obiektów sportowych (boisko przyszkolne i stadion do piłki nożnej),
- brak kanalizacji w przysiółku Smykle.

2.13. Zasoby lokalne - dziedzictwo kulturowe i społeczne

2.13.1 Zasoby kulturowe

Na terenie miejscowości Knapy zlokalizowane są następujące obiekty stanowiące dziedzictwo kulturowe i pełniące ważne funkcje społeczne:

- budynek szkoły podstawowej,
- remiza strażacka, przylegająca do budynku Domu Ludowego,
- cmentarzysko z wczesnej epoki żelaza jako przykład typowej lokalizacji na wydmie,
- 2 kapliczki Matki Boskiej (na posesji Obarów i Kolbów),
- murowana kapliczka z figurką Św. Józefa (na posesji Klichów),
- murowana kapliczka Matki Boskiej Nieustającej Pomocy,
- figurka św. Floriana przed Domem Ludowym,
- drewniany krzyż zlokalizowany na placu szkoły.

Wśród osób, które przyczyniły się do rozwoju miejscowości możemy wymienić:

- Rodzinę Dolańskich – właścicieli wsi
- Augusta Wiszniewskiego – pierwszego mianowanego nauczyciela w szkole, w Knapach
- Michała Duszkiewicza – kierownika szkoły w Knapach
- Franciszka Steca – sołtysa wsi sprawującego urząd przez 21 lat

Informacje na temat miejscowości można znaleźć w zasobach internetowych na następujących stronach tworzonych przez władze samorządowe:

- forum Baranowa Sandomierskiego, tworzone przez młodzież
- portal www.baranowsandomierski.pl.

2.13.2 Środowisko przyrodnicze

Poniższa tabela prezentuje zasoby przyrodnicze, infrastrukturalne, kulturowe i religijne, jakimi dysponuje sołectwo Knapy.

Tabela 13 Zasoby przyrodnicze

Rodzaj zasobu	Opis – dane i informacje o charakterze i znaczeniu zasobu
Środowisko przyrodnicze	
walory krajobrazu	Równinę Tarnobrzeską, na której zlokalizowane są Knapy budują piaski rzeczne, rzecznotodowcowe i eoliczne, na których rozwinęły się wydmy. Typowymi dla krajobrazu tej równiny są szerokie płaskie doliny rzek, pokryte połączeniami starorzeczy, mokradeł i łąk - stanowiące pozostałości istniejących tu niegdyś bagien i błot.
walory przyrodnicze	Teren Knap odznacza się przewagą zbiorowisk nieleśnych. Dominują wśród nich antropogeniczne zbiorowiska towarzyszące uprawom zbożowym i okopowym, półnaturalne zespoły - łąki, zbiorowiska wodne i szuwarowe. Lasy zajmują niewielki odsetek powierzchni wsi.
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	Rzeka Babulówka, jej koryto znajduje się kilkanaście metrów od granicy wsi z Padwią Narodową. Południowy obszar sołectwa odwadniany jest przez rzekę Trześniówkę, prawy dopływ Wisły i jej dopływ: Kanał Łuczek.
gleby	Większą część powierzchni sołectwa pokrywają utwory piaszczyste pochodzenia rzeczno - lodowcowego, na których wykształciły się gleby bielcowe. W południowej części wsi występują głównie gleby brunatne na piaskach podścielanych glinami. Są one w różnym stopniu wyrugowane i silnie zakwaszone. Gleby na tym obszarze mają klasę IV, V i VI.
kopaliny	Na terenie gminy Baranów Sandomierski wytypowano trzy obszary do eksploatacji kruszywa na skalę przemysłową tj.: Knapy, Durdy i Marki (Karolówka). Złoża te zostały częściowo wyeksploatowane, a po zakończeniu budowy linii kolejowej ich eksploatacja została zaniechana.
Środowisko kulturowe	
walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe	Dom Ludowy przylegający do remizy strażackiej oraz szkoła podstawowa
walory zagospodarowania przestrzennego	-
Zabytki, galerie, wystawy, etc	Cmentarzysko z wczesnej epoki żelaza w Knapach
zespoły artystyczne	Występy artystyczne dzieci i młodzieży są organizowane w ramach zajęć szkolnych.
Dziedzictwo religijne i historyczne	
miejsca, osoby i przedmioty kultu	<ul style="list-style-type: none"> • 2 kapliczki Matki Boskiej (na posesji Obarów i Kolbów), • murowana kapliczka z figurką Św. Józefa (na posesji Klichów), • murowana kapliczka Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, • figurka św. Floriana przez Domem Ludowym, • drewniany krzyż zlokalizowany na placu szkoły.

Plan Odnowy Miejscowości Knapy na lata 2008 – 2015

święta, odpusty, pielgrzymki	Festyn rodzinny na rzecz szkoły organizowany rokrocznie w czerwcu.
tradycje, obrzędy, gwara	Dożynki
legandy, podania i fakty historyczne	Legenda o knapie – tkaczu, od którego wieś wzięła swoją nazwę.
ważne postacie historyczne	Rodzina Dolańskich – właściciele wsi August Wiszniewski – pierwszy mianowany nauczyciel w szkole w Knapach Michał Duszkiewicz – kierownik szkoły w Knapach Franciszek Stec – sołtys wsi sprawujący urząd przez 21 lat
specyficzne nazwy	Nazwa knapy – okoliczni tkacze, nazwy przysiółków: Smykle, Hynowskie, Tyńce, Urszulin
Obiekty i tereny	
działki pod zabudowę mieszkaniową	Na terenie sołectwa znajdują się działki budowlane przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe, jednorodzinne.
działki pod domy letniskowe	-
działki pod zakłady usługowe i przemysł	W planie zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Baranów Sandomierski wyznaczone są tereny pod zabudowę produkcyjno-usługową w miejscowości Knapy i Siedleszczany. Tereny te posiadają uzbrojenie w infrastrukturę techniczną i z uwagi na swoje położenie mogą być atrakcyjne dla inwestorów.
pułostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	-
tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (spichlerze, kuźnie, młyny)	-
plac i miejsca publicznych spotkań	Dom Ludowy, Remiza Strażacka, budynek szkoły, stadion do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej.
miejsca spotkań i rekreacji	Stadion do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej, trawiaste boisko przyszkolne, plac przed Domem Ludowym, okoliczne lasy.
Gospodarka, rolnictwo	
specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe) znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	W grupie zbiorowisk synantropijnych dominują fitocenozy towarzyszące uprawom zbożowym i okopowym (segetalne). Wśród upraw zbożowych przeważa żyto, mniejszy udział ma pszenżyto, pszenica i owies. W uprawach okopowych dominują ziemniaki i buraki, spotykane są również uprawy roślin warzywnych i sadownicze. Na terenie sołectwa nie występują zakłady przemysłowe. Ciekawą działalność prowadzi jedna z firm zajmująca się kowalstwem artystycznym.
Sąsiedzi i przyjezdni	
korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna), ruch tranzytowy przyjezdni stali i sezonowi	Knapy położone są w bliskiej odległości od Baranowa Sandomierskiego, gdzie zlokalizowany jest zamek zwany „Małym Wawelem” - jedna z najpiękniejszych rezydencji manierystycznych w Polsce. W bliskiej odległości od Knapy znajduje się również budowany zbiornik wodny w Machowie, który w przyszłości stanie się jedną z większych atrakcji turystycznych na Podkarpaciu – znakomite miejsce do wypoczynku, rekreacji i uprawiania sportów wodnych. W południowej części gminy Baranów Sandomierski znajduje się obszar leśny wraz z zespołem stawów zwanych "Stawy Krasiczyńskie". Obiekty i zespoły zabytkowe w Baranowie Sandomierskim znajdują się na pieszym szlaku turystycznym oznakowanym jako Szlak Nr 7 – Zielony. Jego trasa wiedzie przez: Majdan Królewski (PKS), Huta Komorowska, Poręby Dębskie, Nowa Dęba, Rozalin, Ślęzaki, Dąbrowica, Skopanie, Baranów Sandomierski. Ponadto funkcjonują trasy piesze: trasa typowa nr 2 (piesza 14-dniowa) z Opatowa do Baranowa Sandomierskiego oraz Szlak Kulturowy, oznaczony jako trasa nr 4 (piesza 14-dniowa) „Szlakiem Rezydencji Pałacowych i Muzeów”: Sandomierz, Tarnobrzeg, Baranów Sandomierski, Kamionka, Sędziszów Małopolski, Rzeszów, Łańcut. Szlakiem wodnym jest „Szlak Wisły”

2.14. Firmy zlokalizowane na terenie sołectwa

Wieś Knapy jest słabo wyposażona w placówki handlowe. Zlokalizowane są tutaj jedynie 3 sklepy i 2 bary. Na terenie wsi prowadzi także działalność piekarnia. Ogółem wydano 28 pozwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej w Knapach.

Mimo, iż na terenie wsi Knapy nie zlokalizowano żadnych zakładów przemysłowych, ogromne znaczenie dla tutejszej ludności, ze względu na możliwość zatrudnienia mają:

- Fabryka Firanek WISAN w Skopaniu
- tarnobrzeskie urzędy, banki, szpital, telekomunikacja
- Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki oraz Fabryka Cyny FENIX METALS w Machowie
- Linia Hutnicza Szerokotorowa i jej stacja przeladunkowa
- piekarnia w Knapach, Skopaniu i Baranowie Sandomierskim
- WSK Mielec i liczne zakłady powstałe w Mieleckiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej
- Fabryka Leków SANFARM, Zakłady Zbrojeniowe DEZAMET w Nowej Dębie, należące do Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Ogromne znaczenie dla rozwoju wsi i jej okolic ma sąsiedztwo Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK WISŁOSAN podstrefa Knapy. Strefa zajmuje obszar ok. 11ha i jest atrakcyjnym miejscem do inwestowania dla przedsiębiorców. W planie zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Baranów Sandomierski wyznaczone są tereny pod zabudowę produkcyjno-usługową w miejscowości Knapy i Siedleszczany. Tereny te posiadają uzbrojenie w infrastrukturę techniczną i z uwagi na swoje położenie, w pobliżu linii LHS, mogą być atrakcyjne dla inwestorów. Dynamiczny rozwój strefy może w znaczny sposób przyczynić się do rozwoju gospodarczego Knap. Atutami inwestycji w strefie są:

- niskie podatki,
- łatwy dostęp komunikacyjny (droga krajowa nr 9, wojewódzka nr 872),
- szeroki tor linii hutniczej szerokotorowej LHS
- dobra infrastruktura techniczna (dobry układ komunikacyjny dla transportu kołowego i możliwość łatwego zaopatrzenia w energię elektryczną, wodę gaz i infrastruktura kanalizacyjna),
- znaczne zasoby siły roboczej,
- walory turystyczne.

Strefa preferuje działalność przemysłowo-produkcyjną, usługową, przetwórstwo owocowo-warzywne, niekonwencjonalne uprawy i hodowlę, rozwój turystyki i infrastruktury turystycznej. Obecnie strefa boryka się z następującymi problemami:

- niedostatek kapitału na rozwój,
- niedorozwój usług w branży turystycznej i usług towarzyszących turystyce,
- niski poziom lokalnej bazy przetwórczej.

2.15. Rolnictwo

Teren sołectwa Knapy jest zdecydowanie rolniczy. Uprawom sprzyja dość korzystny klimat, nasłonecznienie oraz kierunki i prędkość wiatrów.

W strukturze własnościowej rolnictwa w Knapach przeważa gospodarka indywidualna. To ona reprezentuje gospodarkę rolną wsi i decyduje o ogólnym poziomie rolnictwa badanego obszaru. Wysoki udział gospodarki indywidualnej w strukturze społeczno - własnościowej wskazuje, że właściwie w jej ramach skupia się całość produkcji rolnej wsi. Przeważającą część wytworzonych płodów rolnych rolnicy przeznaczają na własne potrzeby, a tylko niewielką część na sprzedaż. Brakuje

funduszy na inwestycje w gospodarstwa, celem zwiększenia plonów i poprawienia jakości wytwarzanych produktów.

Wśród upraw zbożowych przeważa żyto, mniejszy udział ma pszenżyto, pszenica i owies. W uprawach okopowych dominują ziemniaki i buraki, spotykane są również uprawy roślin warzywnych i sadownicze.

Z uwagi na położenie sołectwa w pobliżu zbiorowisk leśnych mieszkańcy sołectwa odczuwają negatywne skutki ingerencji zwierząt leśnych takich jak np.: dziki, sarny, jelenie, które niszczą pola uprawne.

Obecnie na terenie sołectwa zlokalizowanych jest 157 gospodarstw rolnych. W tabeli poniżej zaprezentowano podział gospodarstw rolnych według ich wielkości.

Tabela 14 Gospodarstwa rolne

Wielkość gospodarstwa	Liczba gospodarstw	Powierzchnia w ha
od 1 do 2 ha	69	72,0669
od 2 do 5	71	207,4910
od 5 do 7	12	50,8839
od 7 do 10	5	42,0414

Analiza struktury wielkości gospodarstw pozwala na bardziej szczegółowe określenie warunków prowadzenia gospodarki rolnej. Wielkość gospodarstw wywiera bowiem określony wpływ nie tylko na organizację produkcji rolnej, lecz w poważnym stopniu również na jej poziom i opłacalność.

Część społeczeństwa wsi należy do ludzi zatrudnionych w zawodach pozarolniczych, dla których gospodarstwo rolne jest dodatkowym źródłem utrzymania. Przewaga małych i bardzo małych gospodarstw rolnych stanowi o rozdrobnieniu rolnictwa w Knapach.

2.16. Lokalnie występujące problemy rozwojowe

Mieszkańcy sołectwa borykają się z następującymi problemami wstrzymującymi rozwój społeczno – gospodarczy sołectwa:

- niedostosowany do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnej budynek Domu Ludowego,
- brak publicznego dostępu do Internetu,
- emigracja ludzi młodych za pracą – wyjazdy za granicę,
- uciążliwość tirów przejeżdżających licznie przez teren wsi (ponad 200 dziennie),
- brak chodników przy drodze wojewódzkiej i drogach gminnych,
- w części sołectwa nie ma oświetlenia ulic,
- zły stan obiektów sportowych (boisko przyszkolne, stadion do piłki nożnej)
- brak kanalizacji w przysiółku Smykle,
- mała aktywność społeczna mieszkańców wsi,
- niska aktywność zawodowa lokalnej społeczności.

W dokumentach strategicznych Gminy Baranów Sandomierski przewidziano dla miejscowości Knapy następujące inwestycje do realizacji na lata 2007 – 2013:

- zagospodarowanie terenów Linii Hutniczej Szerokotorowej w Knapach i stworzenie „Małego parku przemysłowego”, w oparciu o stację przeładunkową w Knapach – podniesienie rozwoju gospodarczego Gminy Baranów Sandomierski,

- budowa drogi w ramach tworzenia infrastruktury „Małego Parku Przemysłowego” w Knapach,
- budowa kolektora tranzytowego w Knapach,
- budowa szlaku rowerowego pod nazwą „Trasa Symboli” oraz ścieżek zdrowia (połączenie miejscowości gminy trasą ścieżek rowerowych). Trasa przebiegałaby pomiędzy wytypowanymi miejscami, w których znajdują się symbole do nich przypisane np. Skopanie – Strażak, Knapy – Syrenka, Suchorzów – Pazury, Durdy – Św. Mikołaj itp.,
- modernizacja nawierzchni dróg wraz z budową i modernizacją chodników,
- budowa oświetlenia,
- nadanie nazw ulicom.

2.17. Podejmowane inicjatywy mieszkańców za ostatnie 5 lat

Mieszkańcy sołectwa w ciągu ostatnich pięciu lat podjęli się realizacji zadań przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 15 Inicjatywy mieszkańców Knap

Nazwa inicjatywy	Opis inicjatywy	Podmiot/y zaangażowane w realizację inicjatywy
1 Inwestycje drogowe	Modernizacja dróg polnych, gminnych, drogi powiatowej i wojewódzkiej	Gmina Baranów Sandomierski, Powiat Tarnobrzeski, Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie
2 Remont Domu Ludowego	Wybudowanie sali przylegającej do Budynku Domu Ludowego z przeznaczeniem na salę spotkań, potańcówki, działalność kulturalną itp.	Ochotnicza Straż Pożarna

2.18. Inwestycje/Koniunktura budowlana

Miejscowy Plan Ogólny Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Baranów Sandomierski obejmuje teren Knap. Część sołectwa uwzględniono w wyżej wymienionym planie z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zagrodową, usługową i mieszkaniowo – usługową oraz pod zalesienie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę wydanych pozwoleń na budowę mieszkaniową i gospodarczo-usługową w podziale na poszczególne lata.

Tabela 16 Zestawienie wydanych pozwoleń na budowę w poszczególnych latach

Rok	2004		2005		2006		2007	
	Gosp.	Miesz.	Gosp.	Miesz.	Gosp.	Miesz.	Miesz.	Gosp.
Wydane pozwolenia na budowę (ew. decyzje o warunkach zabudowy)	1	2	0	2	2	0	1	0

Ponadto w Miejscowym Planie Ogólnym Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Baranów Sandomierski wyznaczono tereny pod zabudowę produkcyjno-usługową w miejscowości Knapy, co oznacza możliwość lokalizowania na tym terenie obiektów przemysłu, produkcji, składów, magazynów, usług uciążliwych. Tereny te posiadają uzbrojenie w infrastrukturę techniczną i z uwagi na swoje położenie mogą być atrakcyjne dla inwestorów.

3. ANALIZA SWOT

Mieszkańcy, podczas zorganizowanych na terenie sołectwa warsztatów, dokonali analizy wewnętrznego potencjału i atutów umożliwiających pobudzenie nowych impulsów rozwojowych do wzrostu aktywności gospodarczej, podniesienia poziomu życia i rozwiązania problemów nurtujących lokalną społeczność. Zajmowali się także wykorzystaniem czynników zewnętrznych do rozwoju gminy. Analizy tej dokonali w oparciu o model SWOT – mocnych i słabych stron miejscowości Knapy, szans i zagrożeń płynących z zewnątrz.

Przeprowadzenie tzw. analizy SWOT jest jednym z czynników umożliwiających podjęcie prawidłowej decyzji na podstawie posiadanych informacji. Umożliwia usystematyzowanie danych dotyczących projektu i podpowiada kierunki rozwiązań. Przeprowadzenie jej jest niezbędne do prawidłowej oceny sytuacji.

KNAPY – ANALIZA SWOT

Mocne strony

- Bardzo dobre położenie terytorialne i komunikacyjne przy drodze wojewódzkiej nr 872 Łoniów - Baranów Sandomierski - Majdan Królewski.
- Dobry stan dróg (wojewódzkich, powiatowych i gminnych).
- Aktywnie działający LZS „Kolejarz”
- Zakłady przemysłowe: WISAN, zakłady Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK WISŁOSAN, zlokalizowane w bliskiej odległości od Knap.
- Podsterfa Knapy – część Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o powierzchni 11ha.
- Atrakcyjne tereny inwestycyjne - grunty, mienie komunalne nadające się do zagospodarowania pod działalność gospodarczą.
- Atrakcyjne tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.
- Atrakcyjne tereny rekreacyjno – wypoczynkowe – sąsiedztwo Baranowa Sandomierskiego, oraz będącego w trakcie budowy zbiornika wodnego w Machowie.
- Linia Hutnicza Szerokotorowa, łącząca Ukrainę z Katowicami, której stacja przeładunkowa znajduje się w Knapach i wykorzystywana jest przez przedsiębiorców z Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK WISŁOSAN.

Słabe strony

- Brak kanalizacji w przysiółku Smykle i słaby stan kanalizacji na obszarze sołectwa.
- Brak chodników.
- Słaby stan dróg lokalnych (polnych).
- Zły stan obiektów sportowych – stadion sportowy, boisko przyszkolne.
- Niewystarczająca liczba miejsc parkingowych.
- Brak oświetlenia niektórych ulic.
- Brak miejsc rekreacji dziecięcej – placów zabaw.
- Rozdrobnienie gruntów.
- Brak ścieżek turystycznych.
- Brak centrum kultury.
- Dom Ludowy wymagający remontu i zakupu wyposażenia.
- Brak publicznego dostępu do darmowego Internetu.
- Migracja młodych mieszkańców za granicę.
- Uciążliwość tirów przejeżdżających licznie przez teren wsi (ponad 200 dziennie).
- mała aktywność społeczna mieszkańców wsi.
- niska aktywność zawodowa lokalnej społeczności.

Szanse

- Edukacja i wzrost wykształcenia wśród mieszkańców sołectwa.
- Rozwój Linii Hutniczej Szerokotorowej (LHS) – tworzenie nowych miejsc pracy.
- Rozwój i aktywna działalność organizacji społecznych działających na terenie sołectwa (w oparciu o wyremontowane i dobrze wyposażone obiekty)
- Wzrost aktywności społecznej mieszkańców Knap.
- Integracja lokalnej społeczności (mienie publiczne, obiekty sportowe umożliwiające integrację i wspólną zabawę mieszkańców wsi)
- Zagospodarowanie mienia publicznego pod potrzeby młodzieży.
- Rozwój Tarnobrzesckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – nowe inwestycje stwarzające możliwość zatrudnienia, współpracy biznesowej.
- Stworzenie na terenie sołectwa „Małego Parku Przemysłowego”
- Promocja sołectwa i terenów inwestycyjnych.
- Wykorzystanie bliskości aglomeracji miejskich.
- Rozwój turystyki w oparciu o walory przyrodnicze sołectwa Knapy i okolic.
- Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców wsi.
- Rozwój wsi w oparciu o atrakcyjne tereny inwestycyjne.

Zagrożenia

- „Słomiany” zapal społeczeństwa – krótkotrwałe zaangażowanie.
- Spadek aktywności społecznej.
- Zagrożenie bezpieczeństwa, życia mieszkańców wsi (szczególnie dzieci) z uwagi na brak chodników wzdłuż głównych dróg przebiegających przez sołectwo.
- Spadek produkcji rolnej.
- Postępująca izolacja mieszkańców we własnym środowisku z uwagi na brak miejsc integrujących społeczność lokalną.
- Degradacja środowiska naturalnego spowodowana rozwojem TSSE (Podstrafa Knapy) i powstawaniem dzikich wysypisk śmieci.
- Niskie zainteresowanie sprawami ekologii.
- Dalsza emigracja ludzi młodych za granicę w poszukiwaniu pracy.
- Wzrost uciążliwości ruchu ciężarowego związanej z rozwojem TSSE.

Dokonanie analizy SWOT pozwoliło określić istniejące i potencjalne uwarunkowania rozwoju wsi Knapy, które zostały sklasyfikowane według poniższego rozdziału:

- występujące, uświadomione obszary problemowe,
- preferowane przez środowisko wiejskie obszary działań,
- wyzwania przyszłości,
- lokalne zasoby, które mogą decydować o szansach rozwoju wsi w przyszłości.

Przeprowadzona analiza wskazuje, iż społeczność wsi uświadamia sobie występujące niedogodności w dziedzinie rozwoju infrastrukturalnego (zarówno technicznego, jak i społecznego). Brak kanalizacji, jaką zaobserwowano w Przysiółku Smykle, czy dobrych dróg lokalnych może powodować przegrywanie konkurencji

z sąsiadami w pozyskiwaniu pozarolniczych źródeł dochodu (agroturystyka, mała przedsiębiorczość wiejska).

Ogromną szansą na rozwój sołectwa może być dynamiczny wzrost inwestycji na obszarze TSSE Podstrefa Knapy oraz stworzenie na terenie strefy „Małego Parku Przemysłowego” wspierającego przedsiębiorców. Działania te przyczynią się bowiem do stworzenia nowych miejsc pracy, a co za tym idzie do wzrostu zatrudnienia i aktywności zawodowej mieszkańców wsi.

Duże nadzieje wiązane są również z Linią Hutniczą Szerokotorową łączącą Ukrainę z Katowicami, której stacja przeładunkowa znajduje się w Knapach. Rozszerzenie działalności LHS przyczyni się bowiem do podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej terenów zlokalizowanych na obszarze wsi i przeznaczonych pod działalność produkcyjną i handlowo – usługową.

Niebagatelne było również zwrócenie uwagi na konieczność dostosowania infrastruktury społecznej (Dom Ludowy) i sportowej (boiska) dla potrzeb dzieci i młodzieży, klubów oraz organizacji społecznych działających na terenie sołectwa, co przyczyni się do wzrostu ich aktywności. Mieszkańcy uświadamiają sobie jednocześnie szanse, jakie otwierają się przed nimi w związku z integracją lokalnej społeczności. Działania integrujące społeczność lokalną planuje się prowadzić poprzez organizację różnego rodzaju imprez okolicznościowych oraz stworzenie miejsc, w których mogłyby się odbywać spotkania mieszkańców wsi.

Wskazano także na duży potencjał, jaki może być wykorzystany dla rozwoju sołectwa, związany z działalnością organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych stymulujących środowisko lokalne w zakresie podejmowania inicjatyw społecznych.

Zmiany społeczno-gospodarcze, które dotyczą polską wieś, odbijają się także w Knapach. Upadek przemysłu siarkowego, dzięki któremu wieś się rozwijała, wymusza poszukiwania innych rynków pracy. Dlatego mieszkańcy tej wsi szukają dla siebie innych szans rozwojowych, poprzez poszukiwanie alternatywnych źródeł dochodu. Rysują tutaj dla siebie możliwość pozyskiwania środków z agroturystyki, czemu sprzyja usytuowanie wsi w bliskim sąsiedztwie Baranowa Sandomierskiego i będącego w trakcie budowy zbiornika wodnego MACHÓW, z którym cały region wiąże nadzieję na rozwój turystyki. Działania te wspierałyby przedsięwzięcia ukazujące walory środowiska przyrodniczego Knap takie jak np.: budowa ścieżek rowerowych, budowa kąpieliska przy rzece Trześniówce, które przyciągnęłyby amatorów spędzania wolnego czasu na łonie natury.

Mieszkańcy są także zdania, że trzeba przestawić tradycyjne rolnictwo na rolnictwo ekologiczne, do czego mają uwarunkowania.

Mieszkańcy zwrócili również uwagę na to, że o ich rozwoju decydować będzie zarówno przemyślane wykorzystanie zasobów, które posiadają, jak i wykorzystanie wszystkich możliwych sytuacji i okoliczności, które sprzyjać będą dynamicznemu rozwojowi sołectwa.

4. WIZJA

WIZJA to swoistego rodzaju marzenie i model, do którego chcemy zdążać. To obraz naszego „miejsca na ziemi”, w którym chcemy żyć, mieszkać, uczyć się i pracować oraz odpoczywać. Stan ten uzasadniony jest aspiracjami społeczności lokalnej.

Mieszkańcy Knap sformułowali na warsztatach następującą wizję sołectwa:

Knapy – sołectwo atrakcyjne dla mieszkańców, turystów i przedsiębiorców.

Dla osiągnięcia powyższej wizji konieczne jest zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej na obszarze wsi, a także pełne zaangażowanie w realizowane działania organizacji społecznych, instytucji i przedsiębiorców, co przyczyni się do dynamicznego rozwoju sołectwa i wzrostu jego konkurencyjności.

Wizja będzie realizowana poprzez następujące działania:

- Stworzenie atrakcyjnych warunków do inwestowania na terenie wsi (budowa „Małego Parku Przemysłowego”, budowa kolektora, udostępnienie i przygotowanie atrakcyjnych terenów pod inwestycje, stworzenie dogodnych warunków finansowych).
- Prowadzenie działań promocyjnych prezentujących posiadane tereny i przyciągających przedsiębiorców.
- Przystosowanie otaczającego środowiska przyrodniczego sołectwa pod potrzeby turystyki (budowa ścieżek dydaktyczno - przyrodniczych, rowerowych, budowa kąpieliska na rzece Trześniówce).
- Wspieranie przedsięwzięć związanych z rozwojem agroturystyki.
- Tworzenie, renowacja oraz wyposażenie miejsc integrujących lokalną społeczność i przyczyniających się do rozwoju społecznego i kulturalnego wsi (budowa stadionu, boiska przyszkolnego, odnowienie i wyposażenie Domu Ludowego)
- Rozbudowa infrastruktury wsi (remonty dróg, budowa chodników, oświetlenia, remont kanalizacji i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków)
- Stymulowanie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców sołectwa.

5. ANALIZA ZASOBÓW WSI

I. PLAN		II. Program odnowy wsi na lata 2007-2015	
Cele/Priorytety	Co pomoże osiągnąć cele?		Co może przeskodzić?
	Zasoby	ATUTY Silne strony i Szanse	BARIERY Słabe strony Zagrożenia
A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO			
1. Stymulowanie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców	Szkoła, przedszkole, Dom Ludowy, Rada Sołecka, KGW, LZS „Kolejarz”, OSP, Kolo Emerytów i Rencistów.	<ul style="list-style-type: none"> • Teren, • Obiekty, • Dośw. w organizacji imprez. • Duże poparcie ludności. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja przedsięwzięć promujących i integrujących społeczność lokalną 2. Prowadzenie działań edukacyjno – szkoleniowych i doradczych
B. STANDARD ŻYCIA			
1. Poprawa infrastruktury technicznej	Tereny wiejskie	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywność mieszkańców w czynach, wolontariat • Aktywność Rady Sołeckiej. • Prawo własności gruntów 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa chodników i instalacja oświetlenia ulicznego 2. Remont kanalizacji i budowa kanalizacji przydomowych
C. JAKOŚĆ ŻYCIA			
1. Poprawa infrastruktury społecznej	Budynek Domu Ludowego, własność gruntów przeznaczona pod obiekty sportowe, atrakcyjne tereny i walory przyrodnicze, sprzyjające rozwojowi turystyki, społeczność lokalna działająca w klubach, organizacjach społecznych, personel zatrudniony w szkole	<ul style="list-style-type: none"> • Duże poparcie mieszkańców, szczególnie młodzieży. • Aktywność Rady Sołeckiej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa ścieżek dydaktyczno – przyrodniczych 2. Modernizacja i budowa obiektów sportowych (boisko przyszkolne, stadion do piłki nożnej) 3. Budowa kąpieliska na rzece Trześniówce 4. Remont Domu Ludowego – przystosowanie do pełnienia funkcji świetlicowej
D. BYT			
1. Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości	Tereny pod inwestycje na obszarze wiejskim.	<ul style="list-style-type: none"> • Prawo własności gruntów. • Atrakcyjne tereny. • Linia Hutnicza Szerokotorowa. • Podstrefa TSSE Knapy • Aktywność Rady Sołeckiej. • Wsparcie Gminy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie oferty inwestycyjnej i terenów pod inwestycje 2. Budowa „Małego Parku Przemysłowego” 3. Budowa kolektora tranzytowego

6. PRIORYTETY ROZWOJU I KIERUNKI DZIAŁAŃ

W trakcie debat mieszkańcy Knapy określili następujące priorytety rozwoju wsi:

Priorytet 1: Stymulowanie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców

Działania:

1) *Organizacja przedsięwzięć promujących i integrujących społeczność lokalną*

Cel: Wzrost integracji lokalnej oraz promocja sołectwa w regionie

Przeznaczenie: W ramach cyklicznych działań planuje się organizowanie lokalnych spotkań, imprez, festynów, których odbiorcami będą mieszkańcy sołectwa oraz okolicznych miejscowości. W ramach projektu planuje się również prowadzenie działań promujących Knapy (strona www, promocja w mediach, publikacje). Działania promocyjne będą doskonałym źródłem informacji o zasobach przyrodniczych i infrastrukturalnych, z którego będą mogli korzystać zarówno mieszkańcy Knapy jak i potencjalni inwestorzy. Zadanie pozwoli również zintegrować lokalnych liderów na rzecz wspólnych działań.

2) *Prowadzenie działań edukacyjno – szkoleniowych i doradczych*

Cel: Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności mieszkańców wsi

Przeznaczenie: Planuje się organizację działań edukacyjnych, szkoleń, kursów, działań doradczych, które przyczynią się do podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności praktycznych, zawodowych mieszkańców wsi. Działania skierowane będą zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do osób dorosłych, które z uwagi na duże rozdrobnienie rolnictwa w szczególny sposób zagrożone są bezrobociem. Projekt przyczyni się do wzrostu aktywności zawodowej mieszkańców Knapy.

Priorytet 2: Poprawa infrastruktury technicznej i społecznej

Działania:

1) *Budowa chodników i instalacja oświetlenia ulicznego*

Cel: Poprawa jakości infrastruktury oraz bezpieczeństwa mieszkańców sołectwa

Przeznaczenie: Zadanie obejmuje budowę chodników oraz oświetlenia ulicznego przy głównych ciągach dróg o największej uczęszczalności.

2) *Remont kanalizacji i budowa kanalizacji przydomowych*

Cel: Poprawa warunków życia i zdrowia mieszkańców

Przeznaczenie: Remont istniejącej kanalizacji sanitarnej na terenie sołectwa oraz budowa kanalizacji przydomowych w części wsi (Przysiółek Smykle), gdzie nie ma kanalizacji ma za zadanie odizolowanie społeczeństwa od przypadkowych kontaktów ze ściekami komunalnymi. Realizacja projektu przyczyni się do podwyższenia bezpieczeństwa mikrobiologicznego i epidemiologicznego.

3) *Budowa ścieżek dydaktyczno - przyrodniczych*

Cel: Podniesienie atrakcyjności turystycznej sołectwa

Przeznaczenie: Wyznaczenie szlaków turystycznych i stworzenie ścieżki dydaktyczno - przyrodniczej (kierunki: Zwałka – Machów, Zamek w Baranowie Sandomierskim, Krasieczyn – lasy) na terenie sołectwa prezentujących piękno otaczającego krajobrazu. Ścieżka wypromuje walory przyrodniczo krajobrazowe i przyczyni się do podniesienia atrakcyjności turystycznej wsi. Niebagatelne znaczenie ma również

oddziaływanie wychowawcze i edukacyjne względem młodszego pokolenia.

4) *Modernizacja i budowa obiektów sportowych (boisko przyszkolne, stadion do piłki nożnej)*

Cel: Stworzenie warunków dla rozwoju sprawności i postaw pro-sportowych
Przeznaczenie: W ramach projektu powstaną: stadion do piłki nożnej o nawierzchni syntetycznej oraz boisko wielofunkcyjne do siatkówki, koszykówki, tenisa. Wyremontowane i nowo – powstałe obiekty sportowe przyczynią się do popularyzowania aktywnego stylu życia i postaw pro-sportowych oraz rozwoju sprawności fizycznej nie tylko mieszkańców Knap, ale także miejscowości zlokalizowanych w jej najbliższym otoczeniu. Obiekty te umożliwią organizowanie zawodów sportowych, sportowych pikników rodzinnych itp., dzięki czemu przyczynią się również do integracji mieszkańców sołectwa i miejscowości ościennych. Obiekty sportowe będą w szczególności wykorzystywane przez dzieci i młodzież oraz Ludowy Zespół Sportowy „Kolejarz”. W ramach działania przewiduje się również budowę trybun, ogrodzenia oraz zaplecza sportowego w postaci np. szatni itp. Dla stadionu do piłki nożnej.

5) *Budowa kąpieliska na rzece Trześniówce oraz remont zbiorników wodnych*

Cel: Rozwój funkcji rekreacyjno – wypoczynkowych sołectwa
Przeznaczenie: Przystosowanie do pełnienia funkcji rekreacyjno - wypoczynkowej, w tym pod potrzeby powstałego w ramach projektu kąpieliska. Działanie to znacznie przyczyni się do podniesienia atrakcyjności turystyczno – wypoczynkowej Knap. Ze zbiornika będą korzystać nie tylko mieszkańcy sołectwa, ale także okolicznych miejscowości oraz przyjezdni, którzy wśród zieleni i w harmonii z przyrodą będą chcieli spędzić swój wolny czas z dala od miejskiego zgiełku.

6) *Remont Domu Ludowego – przystosowanie do pełnienia funkcji świetlicowej*

Cel: Stworzenie warunków dla rozwoju aktywności społecznej w zakresie kultury i edukacji
Przeznaczenie: Zadanie, którego odbiorcami będzie szeroka grupa odbiorców (dzieci i młodzież, osoby dorosłe, osoby w wieku poprodukcyjnym) pozwoli na podjęcie cyklicznej działalności o charakterze kulturowym. Wdrożenie projektu przyczyni się również do aktywizacji lokalnej społeczności oraz organizacji życia społecznego wsi poprzez zabezpieczenie warunków lokalowych i technicznych dla innych inicjatyw takich jak np. organizacja spotkań i imprez integrujących społeczność lokalną, szkoleń, promocja regionalna, prowadzenie działań edukacyjnych etc. Planowanym efektem będzie wewnętrzna integracja mieszkańców i ich liderów wokół ważnych potrzeb sołectwa. Planuje się dostosowanie Domu Ludowego do pełnienia funkcji świetlicowej z dostępem do Internetu oraz zagospodarowanie terenu przyległego do Domu Ludowego. Działanie to będzie miało szczególnie pozytywny wpływ na organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży wiejskiej, która obecnie zagrożona jest patologiami z uwagi na brak miejsc, w których mogłaby się spotkać i produktywnie spędzić czas. Utworzenie w Domu Ludowym stanowisk z publicznym dostępem do Internetu, przyczyni się do rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz zapobiegnie izolacji mieszkańców wsi.

Priorytet 3: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości

Działania:

1) Przygotowanie oferty inwestycyjnej i terenów pod inwestycje

Cel: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej sołectwa

Przeznaczenie: Przygotowanie oferty inwestycyjnej sołectwa oraz dostosowanie, uzbrojenie terenów pod inwestycje. Działanie to ukierunkowane jest na przygotowanie obszaru pod inwestycje zarówno dla sektora produkcji i usług (obszar przyległy do Linii Hutniczej Szerokotorowej), jak dla sektora turystyki – przystosowanie terenów zielonych zlokalizowanych na obszarze sołectwa pod gospodarstwa agroturystyczne. Przygotowane tereny pod inwestycje podniosą atrakcyjność obszaru wsi dla potencjalnych inwestorów i przyczynią się do tworzenia nowych miejsc pracy.

2) Budowa „Małego Parku Przemysłowego”

Cel: Aktywizacja gospodarcza Knap

Przeznaczenie: Mały Park Przemysłowy w Knapach będzie tworzyć wyjątkową przestrzeń inwestycyjną sprzyjającą rozwojowi przedsiębiorczości. W ramach projektu wybudowany zostanie budynek wraz zapleczem (parkingi, zagospodarowanie terenu), który stanie się ośrodkiem przedsiębiorczości i zapewni inwestorom kompleksową obsługę oraz infrastrukturę techniczną sprzyjającą rozwojowi wymagającego biznesu. Przyczyni się on do przyciągnięcia inwestorów do prowadzenia działań na terenie Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Podstrefa Knapy. Sprzyjać też będzie rozwojowi małych i średnich przedsiębiorstw, szczególnie tych działających w sektorze usług, które będą prowadziły działania na rzecz firm działających w strefie. Wsparcie rozwoju mikroprzedsiębiorczości oraz sektora MŚP będzie miało wpływ na dywersyfikację sektora rolniczego, z uwagi na fakt, iż widząc nowe możliwości zarobkowania rolnicy chętniej będą skłonni przekwalifikować się, założyć i prowadzić działalność gospodarczą. Projekt stworzy również nowe miejsca pracy, a co za tym idzie przyczyni się do wzrostu zatrudnienia i aktywności zawodowej mieszkańców wsi.

3) Budowa kolektora tranzytowego

Cel: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Knap

Przeznaczenie: Budowa kolektora tranzytowego przyczyni się do stworzenia nowoczesnej sieci - kanału dla przepływu towarów przesyłanych Linią Hutniczą Szerokotorową. Kolektor ten stanie się atrakcyjnym źródłem transportu, swoistą bazą przeładunkowo - transportową dla różnego rodzaju towarów, z którego będą mogli korzystać przedsiębiorcy. W szczególności działanie to będzie atrakcyjne dla firm zlokalizowanych w Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Rozszerzenie działalności LHS i budowa nowoczesnego kolektora tranzytowego przyczyni się do podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej terenów zlokalizowanych na obszarze wsi Knapy i przeznaczonych pod działalność produkcyjną i handlowo – usługową.

7. RANKING I HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

7.1. Ranking działań

Spśród wskazanych priorytetów, działań mieszkańcy dokonali hierarchizacji celów, wyodrębniając te, które mogą być ich zdaniem zrealizowane w latach 2008-2015. Zadania zostały uszeregowane w kolejności od najważniejszego dla mieszkańców wsi do najmniej ważnego. Zdaniem mieszkańców kluczowymi dla rozwoju sołectwa przedsięwzięciami są:

Lp.	<i>Działanie / Przedsięwzięcie / Opis</i>	Miejsce w rankingu
1.	<i>Budowa „Małego Parku Przemysłowego”</i>	1
2.	<i>Budowa chodników i instalacja oświetlenia ulicznego</i>	2
3.	<i>Modernizacja i budowa obiektów sportowych (boisko przyszkolne, stadion do piłki nożnej)</i>	3
4.	<i>Remont kanalizacji i budowa kanalizacji przydomowych</i>	4
5.	<i>Remont Domu Ludowego – przystosowanie do pełnienia funkcji świetlicowej</i>	5
6.	<i>Przygotowanie oferty inwestycyjnej i terenów pod inwestycje</i>	6
7.	<i>Prowadzenie działań edukacyjno – szkoleniowych i doradczych</i>	7
8.	<i>Budowa ścieżek dydaktyczno - przyrodniczych</i>	8
9.	<i>Budowa kąpieliska na rzece Trześniówce</i>	9
10.	<i>Budowa kolektora tranzytowego</i>	10
11.	<i>Organizacja przedsięwzięć promujących i integrujących społeczność lokalną</i>	11

7.2. Harmonogram realizacji działań

Termin realizacji, budżety i źródła finansowania działań planowanych do realizacji w ramach POM Knapy

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji	Kwota końcowa w PLN	Źródło finansowania
1.	Budowa „Małego Parku Przemysłowego”	2009r. – 2013r.	1 500 000,00	Budżet Gminy, środki fundusze UE: RPO, PROW, dotacje UW
2.	Budowa chodników i instalacja oświetlenia ulicznego	2009r. – 2015r.	200 000,00	Budżet Gminy, środki fundusze UE: RPO, PROW, dotacje UW
3.	Modernizacja i budowa obiektów sportowych (boisko przyszkolne, stadion do piłki nożnej)	2008r. - 2011r.	1 500 000,00	Budżet Gminy, środki programów pomocowych: RPO, PROW, Norweski Mechanizm Finansowy, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Szwajcarski Instrument Finansowy, programy operacyjne MENiS, ORLIK 2012
4.	Remont kanalizacji i budowa kanalizacji przydomowych	2009r. - 2015r.	1 000 000,00	Budżet Gminy, środki fundusze UE: RPO, PROW, dotacje UW
5.	Remont Domu Ludowego – przystosowanie do pełnienia funkcji świetlicowej	2008r. – 2010r.	220 000,00	Budżet Gminy, fundusze UE: RPO, PROW, PO KL, Norweski Mechanizm Finansowy, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Szwajcarski Instrument Finansowy
6.	Przygotowanie oferty inwestycyjnej i terenów pod inwestycje	2009r. - 2015r.	100 000,00	Budżet Gminy, RPO, PROW
7.	Prowadzenie działań edukacyjno – szkoleniowych i doradczych	Na bieżąco	50 000,00	Budżet Gminy, środki programów pomocowych: RPO, PROW, PO KL, Norweski Mechanizm Finansowy, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Szwajcarski Instrument Finansowy, programy operacyjne programy dotacyjne FWW, ARF, NBP, PARP
8.	Budowa ścieżek dydaktyczno - przyrodniczych	2009r. – 2011r.	200 000,00	PROW, RPO, Mechanizm Finansowy, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Szwajcarski Instrument Finansowy, programy dotacyjne FWW, ARF, NBP, FIO, FOP, WFOŚiGW
9.	Budowa kąpieliska na rzece Trześniówce	2010r. – 2015r.	500 000,00	Budżet Gminy, środki programów pomocowych: PROW, RPO, Norweski Mechanizm Finansowy, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Szwajcarski Instrument Finansowy, programy dotacyjne FWW, FIO
10.	Budowa kolektora tranzytowego	2009r. – 2012r.	1 000 000,00	Budżet Gminy, środki fundusze UE: RPO, PROW, dotacje UW
11.	Organizacja przedsięwzięć promujących i integrujących społeczność lokalną	Na bieżąco	50 000,00	Budżet gminy,, PO KL, programy operacyjne MKiDN, FIO, programy instytucji prywatnych, np.: FWW, P-AFW, fundacja im St. Batorego, PO WT

8. DZIAŁANIA WYBRANE DO DOFINANSOWANIA W RAMACH PROW

8.1. Budowa chodników i instalacja oświetlenia ulicznego

8.1.1 Sytuacja obecna

Obecnie na terenie wsi brakuje chodników i oświetlenia ulicznego.

8.1.2 Uzasadnienie realizacji działania

Przez teren sołectwa przebiega droga wojewódzka oraz szereg dróg gminnych o wzmożonym ruchu pojazdów samochodowych i ciężarowych, który związany jest z funkcjonującą na terenie sołectwa stacją przeladunkową Linii Hutniczej Szerokotorowej. Mając na uwadze bezpieczeństwo mieszkańców wsi koniecznym staje się budowa chodników i oświetlenia przy najbardziej uczęszczanych drogach przebiegających przez teren sołectwa.

8.1.3 Beneficjenci ostateczni projektu

Lokalna społeczność Knap.

8.1.4 Opis przedsięwzięcia

Zadanie obejmuje budowę chodników oraz oświetlenia ulicznego przy głównych ciągach dróg o największej uczęszczalności (droga wojewódzka i drogi gminne).

8.1.5 Elementy innowacyjne projektu

Nie dotyczy.

8.1.6 Przewidywane efekty

- Wybudowane chodniki i oświetlenie.
- Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców wsi.
- Zmniejszenie zagrożenia wypadkiem związanym z potrąceniem pieszego

8.1.7 Wpływ projektu na otoczenie

Realizacja projektu przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców wsi. Wybudowane chodniki i oświetlenie znacznie poprawią komunikację pomiędzy różnymi częściami wsi. Dzieci będą mogły bezpiecznie dotrzeć do szkoły, co jest niezwykle ważne z uwagi na wzmożony ruch ciężarowy, jaki można zaobserwować na terenie sołectwa. Poprawa bezpieczeństwa może się również przyczynić do większej aktywności społecznej (sportowej, kulturalnej), gdyż dzieci nie będą już tak bardzo uzależnione od opieki rodziców, którzy do tej pory drżeli o ich bezpieczeństwo na drodze.

8.1.8 Kosztorys projektu

Koszt realizacji projektu wynosi 200 000,00zł.

8.1.9 Harmonogram realizacji projektu

Projekt planowany jest do realizacji w latach 2009 – 2015.

8.2.10 Zgodność projektu z dokumentami strategicznymi

Projekt wpisuje się w następujące dokumenty strategiczne:

- Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020, Obszary wiejskie i rolnictwo, Priorytet 2 Odnowa wsi i modernizacja przestrzeni wiejskiej, Kierunek działania 3 Modernizacja przestrzeni wiejskiej.
- Strategia Rozwoju Kraju, Priorytet 2 Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej

Projekt wpisuje się w Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, Działanie: „Odnowa i rozwój wsi”

8.2. Modernizacja i budowa obiektów sportowych

8.2.1. Sytuacja obecna

Na terenie sołectwa działa Ludowy Zespół Sportowy „Kolejarz”. Działa on aktywnie kształtując sprawność ruchową nie tylko mieszkańców Knap, ale także miejscowości ościennych. Klub ten zajmuje się propagowaniem i rozwojem kultury fizycznej, podnoszeniem sprawności psycho - fizycznej, profilaktyką zdrowotną i popularyzacją zdrowego stylu życia. Współdziałając z władzami lokalnymi zajmuje się on także organizacją zawodów, imprez sportowych i okolicznościowych. W Knapach brakuje obiektów sportowych umożliwiających dalszy rozwój i aktywne działanie klubu na rzecz sportu. Podobnie szkoła podstawowa w Knapach nie posiada profesjonalnego boiska do uprawiania sportu. Równocześnie obserwuje się rosnące zainteresowanie dzieci i młodzieży z sołectwa i okolic uczestnictwem w zajęciach sportowych. Obecnie z uwagi na brak profesjonalnego miejsca do uprawiania sportu klub działający w Knapach ma znacznie ograniczone możliwości działania i aktywizacji lokalnej społeczności.

8.2.2 Uzasadnienie realizacji działania

Istotną przeszkodą w pełnym wykorzystaniu potencjału kulturalnego, turystycznego i sportowego regionu, jest brak obiektów sportowych, na których młodzież mogłaby się spotykać i kultywować tradycje sportowe. Brak istnienia takich obiektów uniemożliwia planowanie i przeprowadzenie wielu cennych inicjatyw, a także stanowi istotną barierę w organizowaniu wydarzeń sportowych i kulturalnych. Mając na uwadze powyższe potrzeby zdecydowano o konieczności budowy ogólnodostępnego stadionu do piłki nożnej wraz zapleczem (szatnie, trybuny) oraz wielofunkcyjnego boiska do siatkówki, koszykówki, tenisa przy szkole podstawowej w Knapach. Stadion powstanie w miejscu obecnego stadionu trawiastego, na którym trenuje LZS „Kolejarz”, natomiast boisko wielofunkcyjne dla dzieci zostanie zlokalizowane na terenie przylegającym do szkoły podstawowej w Knapach. Realizacja projektu przyczyni się do stworzenia zaplecza sportowego, które przez wiele lat będzie mogło być wykorzystywane dla rozwoju kultury fizycznej nie tylko dzieci z Knap, ale

i z miejscowości ościennych. Projekt przyczyni się też do integracji środowisk uczniowskich, rodzicielskich, nauczycielskich i sympatyków klubu. Będzie miał również wpływ na aktywne uczestnictwo w organizacji imprez sportowych o charakterze ponadlokalnym na terenie sołectwa.

8.2.3 Beneficjenci ostateczni projektu

Projekt skierowany jest przede wszystkim do wszystkich grup społecznych Knap, oraz miejscowości ościennych, którzy są zainteresowani uprawianiem sportu i uczestnictwem w imprezach sportowych. Pośrednio projekt wpłynie również na osoby z innych miejscowości zlokalizowanych w regionie, którzy będą brali udział w imprezach, zawodach organizowanych na terenie stadionu i boiska.

8.2.4 Opis przedsięwzięcia

Przedmiotem projektu jest budowa dwóch obiektów sportowych;

- ogólnodostępnego stadionu do piłki nożnej o nawierzchni syntetycznej wraz zapleczem (szatnie, trybuny), który zostanie zlokalizowany w miejscowości Knapy. Stadion wykorzystywany będzie przede wszystkim do organizacji imprez sportowych, jednakże będą się na nim również odbywać imprezy wiejskie, integrujące lokalne środowisko takie jak np. pikniki.
- wielofunkcyjnego boiska do siatkówki, koszykówki, tenisa dla dzieci, zlokalizowanego na terenie przylegającym do szkoły podstawowej.

8.2.5 Elementy innowacyjne projektu

Do tej pory na terenie wsi nie było profesjonalnego boiska do piłki nożnej, co znacznie utrudniało działalność LZS „Kolejarz”. Szkoła również nie dysponowała obiektem przeznaczonym do uprawiania sportu. Dzieci i młodzież miały do dyspozycji jedynie trawiastą przestrzeń zlokalizowaną w obrębie szkoły.

8.2.6 Przewidywane efekty

W ramach projektu uzyskane zostaną następujące efekty:

- Wybudowanie ogólnodostępnego stadionu do piłki nożnej wraz z zapleczem sportowym.
- Rozwój sprawności fizycznej w sołectwie i regionie.
- Integracja lokalnej społeczności.
- Wzrost zainteresowania sportem.
- Zapobieganie występowaniu patologii wśród dzieci i młodzieży.
- Organizowanie zawodów i imprez sportowych.
- Aktywizacja i integracja klubów, organizacji sportowych działających w regionie.
- Poprawa wyników członków LZS „Kolejarz” w zawodach sportowych.
- Organizacja dodatkowych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży

8.2.7 Wpływ projektu na otoczenie

Projekt wpłynie przede wszystkim na aktywizację lokalnego środowiska w zakresie sportu i przyczyni się do rozwoju obecnie prowadzonych działań sportowych oraz wprowadzania do realizacji nowych innowacyjnych pomysłów z zakresu kultury fizycznej. Umożliwi on dalsze aktywne działanie klubu LZS „Kolejarz” na rzecz lokalnej

społeczności. Atrakcyjne warunki uprawiania sportu przyczynią się do wzrostu zainteresowania wśród młodzieży uprawianiem kultury fizycznej, co w dłuższym okresie czasu będzie miało realne przełożenie na poprawę stanu zdrowia lokalnej społeczności. Dzięki realizacji projektu szkoła będzie mogła prowadzić aktywne zajęcia sportowe, a dzieci i młodzież będą miały gdzie spędzać swój wolny czas.

8.2.8 Kosztorys projektu

Koszt realizacji projektu wyniesie: 1 500 000,00zł.

Lp.	Rodzaj wydatku	Koszt w PLN
1.	Stadion do piłki nożnej o nawierzchni syntetycznej	750 000,00
2.	Ogrodzenie stadionu	100 000,00
3.	Chodnik z kostki betonowej (stadion)	80 000,00
4.	Drenaż (stadion)	60 000,00
5.	Wykonanie nawierzchni boiska wielofunkcyjnego wraz z ogrodzeniem	450 000,00
6.	Odwodnienie powierzchniowe boiska wielofunkcyjnego	30 000,00
7	Roboty ziemne, wykonanie podbudowy boiska wielofunkcyjnego	30 000,00
	Razem	1 500 000,00

8.2.9 Harmonogram realizacji projektu

Projekt planowany jest do realizacji w latach 2008 – 2011.

8.2.10 Zgodność projektu z dokumentami strategicznymi

Projekt wpisuje się w następujące dokumenty strategiczne:

- Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020, Obszar 7 kapitał społeczny, Priorytet 4, Kierunek działania 3: Wspieranie instytucjonalnego rozwoju administracji samorządowej oraz organizacji pozarządowych, Obszar 5, Priorytet 2: Odnowa wsi oraz modernizacja przestrzeni wiejskiej.
- Strategia Rozwoju Kraju, Priorytet 2 Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej, Priorytet 5 Rozwój Obszarów Wiejskich.

Projekt wpisuje się w Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, Działanie: „Odnowa i rozwój wsi”

9. WDROŻENIE PLANU DO REALIZACJI

Poszczególne projekty z planu będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia. Korzystanie ze środków własnych, jak i środków unijnych wymusza konieczność sprostania wielu wymogom formalnym, głównie za sprawą odmiennych zasad wykorzystania danych środków finansowych.

Zadania wskazane do realizacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich wdrażane będą przez Urząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski we współpracy z sołtysem i radą sołecką wsi Knapy, jako głównymi partnerami. Nieodzowny będzie również udział organizacji, klubów działających na terenie wsi, które łącznie z wszystkimi mieszkańcami będą beneficjentami tych projektów.

Efektem realizacji działań opisanych w Planie Odnowy Miejscowości Knapy na lata 2008 – 2015 będzie również zwiększenie aktywności mieszkańców wsi, a zwłaszcza wykształcenie grupy liderów, którzy we współpracy z sołtysem i radą sołecką będą podejmować się realizacji kolejnych inicjatyw na rzecz Knap.

10. GLOSARIUM

Skrót	Objaśnienie
FIO	Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
FWW	Fundacja Wspomagania Wsi
MENiS	Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu
MKIDN	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MSWiA	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
PAFW	Polsko – Amerykańska Fundacja Wolności
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
RPO	Regionalny Program Rozwoju woj. Podkarpackiego
UE	Unia Europejska
UW	Urząd Wojewódzki
PO WT	Program Operacyjny Współpraca Transgraniczna
ARF	Akademia Rozwoju Filantropii
NBP	Narodowy Bank Polski
FOP	Fundusz Organizacji Pozarządowych
MPiPS	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
PFDiM	Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

11. ŹRÓDŁA INFORMACJI O PROGRAMACH POMOCOWYCH

www.podkaprackie.pl	Strona Urzędu Marszałkowskiego w Rzeszowie. Zwiera informacje o regionie, dokumenty dotyczące rozwoju, informacje o funduszach strukturalnych oraz działaniach finansowanych przez samorząd wojewódzki.
www.wup-rzeszow.pl	Strona Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie. Zawiera informacje o bieżących działaniach, analizy, informacje o działaniach dofinansowywanych przez WUP, informacje o działaniach realizowanych w ramach PO KL – komponent regionalny, dla którego WUP Rzeszów jest Instytucją Pośredniczącą i Wdrażającą
www.uw.rzeszow.pl	Strona Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie. Zawiera dużo informacji o funduszach europejskich i na bieżąco aktualizowane informacje o aktualnych konkursach grantowych.
www.marr.com.pl	Strona Mieleckiej Agencji Rozwoju Regionalnego pełniące funkcję Regionalnej Instytucji Finansującej w ramach programów związanych z promocją przedsiębiorczości. Podstawowe źródło informacji w zakresie programów wspierania przedsiębiorczości rozstrzyganych na terenie województwa. Programy dla ośrodków wspierania przedsiębiorczości i firm.
www.carpathian.euroregion.org/str_pol.html	Strona Euroregionu Karpackiego. Informacje o konkursach i działaniach realizowanych w ramach Euroregionu.
www.ngo.pl	Ogólnopolski portal organizacji pozarządowych. W dziale „Fundusze” pojawiają się aktualne informacje o dostępnych możliwościach finansowania organizacji pozarządowych.
www.pafw.pl	Strona główna Polsko Amerykańskiej Fundacji Wolności. Największej prywatnej organizacji wspierającej działania organizacji pozarządowych i innych instytucji. Fundacja finansuje konkursy grantowe realizowane i rozliczane przez polskie organizacje pozarządowe.
www.cofund.org.pl	Strona Funduszu Współpracy zarządzającego licznymi programami w ramach funduszy przedakcesyjnych w tym min. Agro-Info obejmujący stworzenie sieci ośrodków informacyjnych na terenach wiejskich.
www.ekofundusz.org.pl	Fundacja zarządzająca min. środkami na ochronę środowiska pochodzącymi z konwersji polskiego długu zagranicznego.
www.fundusze-strukturalne.gov.pl	strona Ministerstwa Rozwoju Regionalnego dotycząca Funduszy Strukturalnych, zawiera zarówno podstawowe informacje o Funduszach jak, generator wniosków do EFS i ważniejsze dokumenty programowe dotyczące wdrażania funduszy strukturalnych. NA stronie zamieszczone są linki do wszystkich wiodących instytucji pośredniczących

i wdrażających oraz opisy poszczególnych programów operacyjnych

www.eog.gov.pl

Na stronie tej znajdują się informacje na temat bezzwrotnej pomocy finansowej dla Polski w postaci dwóch instrumentów pod nazwą: Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy (potocznie znanych jako fundusze norweskie), które pochodzą z trzech krajów EFTA (Europejskiego Stowarzyszenie Wolnego Handlu), będących zarazem członkami EOG (Europejskiego Obszaru Gospodarczego), tj. Norwegii, Islandii i Liechtensteinu.

www.minrol.gov.pl

Strona Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ministerstwo odpowiada min. za wdrożenie PROW

www.bip.wfosigw.rzeszow.pl

Strona Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej